

مجموعه ادبی و سیاسی

❁ ادبی و سیاسی رسالهٔ اسبوعیه در ❁

۳۱ نجی سنه

۴ ربیع الاول ۱۳۳۰

❁ پنجشنبه ❁

جزء عدد : ۱۳۴

تتبعات

و

یکانه خیری وطنداش

مشروطیتك اعلان اولدیغنی گونلرده ملكك - بنم كوره بیلدیكم و كچدیكم -
هر طرفی بر بایرام ، بر سور حالنده ایدی . لكن نصل بر بایرام ، نصل بر سور ؟
بن بین ایدرم كه بو عید و شادمانیك نه اولدیغنی ، نه دن طولای اولدیغنی بیكده
بركشی مدرك دكادی . یالگیز :

(یشاسون ، مشروطیت ! یشاسون ، حریت !)

آقشام اوزری قطار من ، کوتاهییه آیریلان خطك (آلا یوند) موقوفنده
طور مشدی . ایکی (قلرت) بر (بوری) ایکی (فلوت) بر (طرانیت) و بر
طاولدن عبارت موسیقه طاقی بزى استقباله چیقان وطنداشلك اوگنده اجرای
آهنك ایدوردی . چالقلری نه ایدی ؟

حقیقهٔ بونی کشف ایتمک کرامته متوقفدر. فرانسه ده اؤلسه اعیادملیه و سیاسیه ده
و یا افراد مغدورهٔ سیاستدن برینک استقبالنده بر موسیقیه طاقنک آهنگ چنکنی
مطلقا (مارسی یز) شرقیسی تشکیل ایدر. ملل سائره نكده برر بویله سیاسی ،
و یا تاریخی شرقیلری واردر .

بزده یقین وقتله قدر عسکر تشییعنده ده ، عسکر استقبالنده ده موسیقلر
(ای غازیلر یول گورندی ینه ضریب سریمه) شرقیسی جالارلر ایدی . بونک
خلقه ، بلا تفریق خواص و عوامه احساس ایتدیکی تأثیر برمارسی بزرگ بر فرانسه
اولان تأثیرندن آشاغی قالماز . مارسیلیا شرقیسنده هدف آواز (ظلم) ایسه
(ای غازیلر) شرقیسنده ده هدف عزم دشمن وطندر . چونکه اولاد وطنی
قارشینه جذب و جلب ایدن دشمن اردوسی ، ظلمدن شیعدر. انسان ظلم حکومته
تحمل ایدر ؛ چونکه حکومت خلقلک تمثال ماهیتی در . حتی بالذات کنیدیسی در .
اواقیله ایستیورده اویله اؤلیور. اؤبشقه درلو ایسته مش ، اؤلسه اؤده بشقه درلو اولور.
لکن دشمن ، دشمندر ، بیانجیدر . اؤسنک یرکی ، یوردکی الگدن آلمق ،
مالکی ملککی غصب ایتمک ، اولادکی عیالکی اسیروسی ایتمک حاصلی جانکی جانانکی
یامال ایلمک ، ازمک خوار و ذلیل ایتمک قصدیه کلیور . آکا حدیخی بیلدیرمک ،
آنک مزمنه مانع اولمق ، آنک بگا لایق کوردیکی معامله نی ده شدید صورتده
آنک حقنده اجرا بنم بورجدر . بن بورجی اودمه جهك اؤلورسه م وطن عزیز
یامال خیول دشمن اوله جق . هرشی بیتسه جک ، بن وظیفه اغورنده اؤلورسه م
اوغلم ، اقرام ، قومشولرم ، والحاصل تکمیل کوی خلقی بنم اثریمه اقتفا ایده جک .
بنم براقدیغیم یردن آنلر باشلیه جق ، دشمنی گبرتوب یره سره جک . فقط خاك-
وطنی آنک پای مکر وهیله تلویث ایتمسینه میدان و یرمه جک . آنک ایچون دشمن
وطنه قارشى کیدن برعثمانلینک بو عزمنده حس ایتدیکی شوق و شطارت ، ظلمه قارشى
کیدن برفرانسزك شوقه غالب ، و (ای غازیلر . . .) شرقیسنک برعثمانلی نفرینه
احساس ایتدیکی معالی ، مارسی بزرگ برفرانسز نفرینه القا ایتدیکی قوهٔ ساحرانهدن
دها مؤثر ، دها علویدر .

نه غریب ایدی، که آلا یوننده بزی استقبال ایدنلرک اوکنده کی موسیقه اؤدقیقه ده:

[سیواستاپول اوکنده یاتان گمیلر ،

آتار نظام طوبی بر کوک ایکیلر .]

شرقیسی چالیوردی . موسیقه جیلرک اڭ کنجی قرق بشله الی آره سنده ، هله طبل زن آلتش بشلک بر آدم اولوب سیما سنده گرم و سرد روزگار ایجه نشانه لر براقشدی . شهسز اسکی شهر اهلایسندن اولان بوبش آلتی همشهری وظیفه عسکره لرینی موسیقه ده ایفا ایتش طاقدن ایدی .

سیواستاپول . . . شرقیسی بزم اغانی مظفر یاعزدندر :

« عمر پاشا دیرکه هله گل هله

توتوب منجیقوفی کتورک بیله »

یتی ، قریب محاربه سنه خاتمه چکن سیواستاپول هزیمتک شواهدندن بریت لطیفدر، که متنده مظفریت ملیه ، سطوت قاهره عثمانیه ، اڭ کزیده بر سردار مزک حاز اولدینی قدرت چنک آورانہ مند بجدر . بر موسیقه لسانندن قلوب ملتہ آنکله احساس اولنان غرور و سرور هیچ بر شینه مقیس دکلدر .

آلا یوند موسیقه جیلرینک بو شرقی انتخابلری بکا اورتبه تاثیر ایتدی که اگر معتادم اولسه ایدی ، سرتاپا رقت کسیلان هر عضو بدنم عادتای آغلانه - جقدی . مع مافیہ ینه هر مسام تم لسان حال ایله کریه بار تأثر اولیوردی .

اوت . مشروطیت ، سردار اکرم اردوسی ، استبداد سیواستاپول ایدی . اولاد وطنی ، صدرینه چوکدرک ازمکده اولان مستبدین گروهنی بر نفحه اعجاز - کارانه ایله سوراخ اختفایه طیقان ساعیان حریت ، طویسنر ، توفسکسز مظفر اولمشدی . بزرگی وطن جدالر دخی اوسایه ده عودت ایدیلورلردی .

حال بوکه بنی استقبال ایدن ، استقبال ایتکی بروظیفه حمیت و مروت عد ایدن بش اون متفکر کردن بشقه آنلره اتباعاً آلا یونده قدر کلش و آلا یونددن آنلره التحاق ایتش براق یوز همشهری ایچنده مشروطیتک نه اولدیغنی امینم که

کیمسه سلیوردی . یالکیز هرکسده برنشوه ، برحالت شادمانی ، و غیر اختیاری برغلین
واردی . بنجه برنوع نشوه سراسمی ایدی .

واغونك قوریدوری ، اوتوردیغم (قومپارتمان) ماحشرالله وصفنه لایقدی .
کنج اختیار برچوق آدم کلوب ، مصاخه ، معانقه ایدورلردی . ایچلرندن تقریباً
اللی اللی بش یاشلرنده باشنده کی فسه مائی بریمی صارمش ، صقالینك آتی قره سنه
غالب ، جهلی برذات یانمه یاقلاشهرق ایکی الیه ایکی اللرمندن طوتدی . دیدی که :
— افندی گچمش اولسون ! چوق چکمشسك دیورلر . لکن ماشاالله هیچ چکمشه
بکزمیورسك . قاج باشنده سك ؟ — آلتمشندیم . — دیمك که دنیایی طارتمش
برذاتسك . غمی ، صفایی هیچه صایمشسك . هرشی کلیر کچر اولدیغنی آکلایوب
قانی عمری کدرله چورتامشسك . شمدی سندن برشی اوکرنك ایستیورم .
برهفته در . یدی یاشندن یتیم یاشنه قدر تکمیل اهالی یاشسون حریت ! یاشسون
مشروطیت دیه بوغازی یرتیلنجسه یه قدر باغرمقدمه در . بگا کرم ایدرده شو
مشروطیتی آکلادبرمیسك .

— بکی عزیزم . اولا بگا سویله باقیم . اولیمیسك ، برخلیلهك وارمی ؟
— اوت اولی یم . همده قرق سنهك اولی یم .
— بك اعلا ! البته سن گوكی کیردینك کیجه حرمك به بعض شرطلر تعیین
ایتمشسكدر . مثلاً ، بن شو مزاجده برارککم . شونك سویله اولدیغنی ایسترم .
بوده بویله اوله جق . بنده سکا قارشی سویله بولنه جغم . سن بنم دیدکلرمی یاپدجه
بنده سنك حقیکی طانی یه جغم . بودیدکلرمندن هیچ برینی بوزمیه جقسك . آتی
بوزنجه قاریلق قوجهلق بوزلمش اوله جق . بوگا بویله جه راضی اوله جقسك .
دیمشسكدر ؛ دکلې ؟

— خیر اویله برشی دیمدم اما . دیدکلرکئی آکلایورم .
— بك اعلا ! بگاده سنك آکلاماك لازم . ایشته عزیزم ، حکومت
خلقك (زوجه سی) حکمنده در . مشروطیتده زوج مقامنده اولان خلق طرفندن
تعیین اولنان شرطلردن عبارتدر ، که حکومت بوشرطلری طومغه مجبوردر . قوجه سنك

تعیین ایستدیکي شرطی دیکله میان زوجہ نصل قوجه سندن بوش دوشرسه خلق ایله عقد ایستدیکي مقاوله شرطلرینی آیاق آلتنه آلان حکومتده آراتق خلقه حکم ایتمک حقندن ساقط اولور . یعنی اوده بوش دوشر .

دیملک که هر ایکی طرف وظیفه لرینه صادق قالمغه ، بوشرطلر حسبیله مجبوردر . ایسته مشروطیت بودیمکدر . و آنک بر چوق اصولی ، نظامی ، یولی ، ارکانی وارددر ، که آنلر خلق ایله حکومتک بر لرینه قارشی اولان باغلرندن عبارتدر . اساس عینیله زوجین بیننده کی شرط گبی در .

تقریباً هم سنم اولان بوذات - های الله سندن راضی اولسون شمعی مشروطیتی آکلارم . - دیدی و اللرمی اویدی .

§

ایرتسی گونی آقشام اوزری حیدر باشادن کوبری به کچدک ، کوپریدنده سرکه چی غارینه کلدک . یوللر ایکی کچلی بایراقلرله دونادلمش . قالدیرملره غزته لر ، رساله لر ، کتابلر سریلش ، صانککه مانتار کبی یرلر آثار قلبیه فشقرمش ایدی . هرکس برنشته ، اوتده بریده برهای وهوی ، بر ولوله مستانه ، بر شماتت ایدی - شکستانه در کیدوردی . یرلی ، اجنبی ، یایا ، راکب ، عربلی بر چوق آدم قوشو - شیور ، باغریور ، بایراقلرله ، موسقیه لرله طولاشیوردی . بو حال هرکسه معلوم اولدینی اوزره اون اۆن بش کون خیزی آلنجیه قدر بویله جه دوام ایتمشدی .

بن بومدت ظرفنده و آتی تعاقب ایدن ایام متالیه ده مملکتده برسکنت جدیه و برجذیت مشروطیت پرورانه کوردمدم . حتی مشروطیتی تفهیم و تقریر ایدر و تفهیم و تقریر یله تأیید و تشدید ایدر مواعظ و مقالاتده کوزدمدم .

طنین ، غزته ، حریت ، فلان و فلان عنوانلریله بر چوق مطبوعات انتشاره باشلامشدی . نه یازبورلردی ؟ نیلم ! نه دن بحث ایدبورلردی ؟ آتی ده نیلم . بیلدیکم برشی وارسه هرکس یکدیگری ناک آباغنه بر ایپ طاقیور ، طقغه چالیشیور . مزبله انسفالله سورکلیور ، سورکلک ایستیوردی .

ایشته اقوامك كافل سعادتی اولان و آكا مالك اولان بر ملتى اوج اعلاى معرفت و ترقی به اصعاد ایدن مشروطیت بزه بوكسوه مكر وهیه بورینهرك افرادی بر برینه دوشیرمكه و ذاتاً تربیه اجتماعیه سی ناقص و احوال روحیه سی سیات اخلاقیه به مساعد اولان خلقمزی هر درلو قیود قانونیه دن تجرید ایدرك بكدیكری انواع تحقیر و دشنام ایله تزدیله آلت ایدلدی . حریت ، آخرك حقه ، ناموسه ، حیثیته تجاوز و وسیله اولدی . ناموس و شرفه حرمت بر جمعیت افرادی ایچون اك اولکی وظیفه آدمیت ایكن آتی پامال ایتك بر معرفت برینه بكدی . حالاده كچمكده در . ایشته بوكیرودار ایله اوقاتكذار اولان اهل مطبوعات آرمسند بر آدم ، تك بر صاحب خیر ، حقیقی بر وطنپرور ظهور ایستدی . كه مشروطیتك هر درلو حقایق و معانیسی خلقه افهام ایچون چاره یكانه ، خلتی اوقومتق اولدیغنی عموم ابنای مملكته فعلاً ابراز ساعی اولدی . تربیه اجتماعیه سز تربیه سیاسیه قابل اولمیه جغنی و بناء علیه خلتی تربیه هرشیدن مقدم بولدیغنی و آنسز هر یاییلان هر شینك لاشی اولدیغنی گوستردی . ایشته بو آدم :

میلاسی غاد فرانقو

نامنده كنچ بر وطنپرور در ، كه آنك ایفا ایتكده اولدیغنی خدمات خیره نك یوزده بری . طنطنه كوس شهرتلی قولاقلی یاره لیان بزم مشروطیت قهرمانلرندن بری ایفا ایتدی .

بو ذات ، مشروطیتی متعاقب فرصتی فوت ایتیهرك ، اول باؤل : — یونان قدیمه تربیه نظریه لری — نامیله بر اثر یازهرق معرض ارباب معارفه فرلادندی . بونكله اوروپا مدنیت و سیاستك عمل طاشی اولان یونان مدنیت و معارفك تربیه اجتماعیه و اخلاقیه حقنده کی اصول و قواعدینی آكلامق ایستدی .

آنی متعاقب : — معلومه — عنوانی اثرینی نشر ایلدی . بونكله ده اطفالك تربیه سی درعهده ایدنلرك عهده لرینه ترتب ایدن وظائفك کیفیت و ماهیتی گوسترمك ایستدی .

شمدی ده جلد اولی ۱۳۱ صحیفه دن عبارت (تبعات) نامنده بر اثر وجوده کتیرمش، که بوجلد بش فصلی شامل در . برنجیسی : - علم تربیه و علم احوال - روحک - شخص مادی و معنوی اوزرنده کی اتحاد و تأثیراتی، ایکنجیسی : - سپورلرک، یعنی ادمانه متعلق ملاعب و وسائطک انکشاف ابدان ایله انبساط روحه اولان خدماتی - اوچنجیسی : - محافظه حیانه خادم اولان تشریح ایله قوای حیاتییه نك صورت تظاهرنی میدانه قویان (بیولوژی - قیمة الحیة) کبی فنونه تاریخ تدریساتنك تقدیمنده کی مضراتی ، دردنجیسی : - فرانسه انقلاب کیرنده نظر اعتباره آلنان تربیه نظریاتی، بشنجیسی : - (زان ماسه) نك تحصیل مجبوری حقنده کی مطالعاتی ناطقدر .

بواثرنده غاد فرانکو افندی جداً يك مهم ، يك اساسلی تبعات اجرا ایتمش ، واستقراآت واقعه سنی تدقیق اییدیکی آئاردن علی طریق الاستشهاد نقل ایلیدیکی جهل وملاحظات ایله توشیح وتأیید ایلشدر .

بحق حسنات و طبرورانه دن معدود اولان بویله برتصنیف گزیندن طولانی مؤلفی عن صمیم تبریک ایدر ، وژان ژاق روصونك (امیل) نام شا کرد - مفروضنه خطاب طریقله فرانسز قومنه ایفا اییدیکی وظیفه تعلیمی ، غاد فرانکو افدینك ده خاصه عثمانلی قومنه حصر ایلش اولدیغنی با کمال اخلاص لسان شکران ایله تذکار وتقدير ایلرز .

ابوالضیا

